

**OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
GMINY ŚWIĘCIECHOWA
ZA ROK 2018**

Autorzy: pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świącicach

Świąciewa, maj 2019 rok

1. WPROWADZENIE

Zadaniem gminy wynikającym ze znowelizowanego art. 16a ustawy o pomocy społecznej jest sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej. Ocena zasobów przygotowywana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Niniejsze opracowanie obejmuje infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący. Ocena obejmuje osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz rozkład ilościowy. Niniejsza ocena jest materiałem poglądowym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Święciechowie realizując ustawę o pomocy społecznej wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w oparciu o materiały, będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Święciechowie lub udostępnione przez GUS, Urząd Gminy w Święciechowie, PUP w Lesznie, sprawozdania merytoryczne i finansowe GOPS, bazy danych systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Prognozę na 2019 rok sporządzono w oparciu o potrzeby z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Święciechowa.

2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ŚWIĘCIECHOWA

2.1 Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Święciechowa w latach 2016 – 2018 i prognoza na 2019 rok.

Liczba mieszkańców na pobyt stały Gminy Święciechowa systematycznie wzrasta od 7789 osób w 2016 roku do 8511 osób w 2018 roku. W następnych latach przewiduje się wzrost ludności.

Bezrobocie w gminie w porównaniu do lat poprzednich zmniejszyło się. Liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się z 148 w 2016 roku przez 129 w 2017 roku do 103 w 2018 roku. W latach następnych przewiduje się spadek poziomu bezrobocia.

Liczba lokali komunalnych w Gminie Święciechowa nie uległa zmianie od 35 w 2016 roku do 35 w 2018 roku.

Mając na uwadze infrastrukturę społeczną mieszkańcy Gminy mają zapewniony dostęp do obiektów sportowych, klubów sportowych, dóbr kultury, do szkół, przedszkola. Natomiast brakuje na terenie Gminy Święciechowa żłobków. Obecnie trwają przygotowania do adaptacji budynku starego przedszkola na potrzeby klubu dziecięcego i klubu seniora.

2.2 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w Gminie Święciechowa w latach 2016 – 2018 i prognoza na 2019 rok.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiającym im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Adresatami pomocy społecznej są przede wszystkim osoby i rodziny nie posiadające wystarczających środków na zaspokojenie elementarnych potrzeb.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w porównaniu do lat poprzednich zmniejszyła się. Od 221 osób w 2016 roku do 182 osób w 2018 roku.

Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej uzależnione jest od dochodu osoby lub rodziny.

Kryterium dochodowe od dnia 1 października 2018 r. uległo zmianie, dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający kwoty 701 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 528 zł.

Analizując powody udzielania pomocy i wsparcia największą grupę stanowią osoby dotknięte długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością. Liczba tych osób w porównaniu do lat poprzednich zmniejszyła się, jednak nadal jest wskaźnikiem wysokim.

W roku bazowym tj. 2018 udzielono 1 rodzinie pomocy z zdarzenia losowego – pomoc poszkodowanym w wyniku pożaru mieszkania.

Do tej pory wśród korzystających z pomocy nie znalazły się osoby dotknięte problemem uzależnienia od narkotyków oraz z powodu sieroctwa.

Zmniejszyły się wydatki związane z realizacją świadczeń w formie zasiłku stałego, zasiłku okresowego przyznawanego głównie z tytułu bezrobocia, oraz posiłki w szkołach dla dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie udziela pomocy w formie usług opiekuńczych. Liczba osób, którym udzielono wsparcia zmienia się od 7 osób w 2016 roku do 15 osób w 2018 roku.

Na przełomie lat 2016 – 2018 zmienia się liczba zarejestrowanych procedur niebieskiej karty w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, z 13 w 2016 roku, przez 12 w 2017 roku, do 13 w 2018 roku.

Na przełomie lat 2016 – 2018 liczba osób, którym udzielono schronienia w postaci noclegowni, pobytu w domach dla osób bezdomnych, ulegała zmianom, z 4 w 2016 roku, do 2 w 2017 i 2018 roku.

Na przełomie lat 2016- 2018 liczba osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej utrzymała się na tym samym poziomie, z 5 w 2016 do 5 w 2018 roku. W 2019 roku planuje się zwiększyć liczbę osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie wspiera rodziny poprzez asystenta rodziny. Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny na przełomie lat 2016 – 2018 zmniejszyła się, od 7 w 2016 i w 2017 roku, do 5 w 2018 roku. W kolejnych latach planuje się zwiększyć liczbę rodzin z uwagi na decyzje podejmowane przez Sąd Rodzinny oraz zgłaszanie się rodzin wymagających takiego wsparcia.

W rodzinach, które borykały się z bezradnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz z problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie, Sąd Rodzinny w Lesznie wydał postanowienie o zabezpieczenie dzieci w pieczy zastępczej. W 2016 roku 4 dzieci przebywały w pieczy zastępczej. Natomiast w 2017 i w 2018 roku przebywały 3 dzieci. W kolejnych latach nie jest możliwe dokładne zaplanowanie z uwagi na decyzje podejmowane przez Sąd Rodzinny.

Podopieczni ośrodka oprócz pomocy finansowej korzystają również ze wsparcia w ramach pracy socjalnej, która jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność umożliwiająca osobom, rodzinom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. Aby osiągnąć efekty, współpracę należy podjąć z różnymi instytucjami, w zależności od potrzeb, np. Komisariatem Policji, Sądem Rodzinnym, Szkołami, placówkami służby zdrowia, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem

Pracy i innymi. Liczba rodzin, która otrzymała wsparcie w ramach pracy socjalnej ulegała zmianom na przełomie lat 2016 – 2018, od 128 w 2016 roku do 117 w 2017 i w roku 2018. W prognozie na 2019 rok planuje się utrzymanie tej liczby na tym samym poziomie.

2.3 Inne rodzaje pomocy i świadczeń w Gminie Święciechowa w latach 2016 – 2018 i prognoza na 2019 rok.

Do innych rodzajów pomocy i świadczeń zalicza się m.in. zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze, dodatki mieszkaniowe, dodatki energetyczne, stypendia socjalne. Na przełomie lat 2016 – 2018 liczba przyznawanych ww. świadczeń oraz wydatkowane kwoty systematycznie zwiększała się. Od stycznia 2016 roku wprowadzono świadczenie rodzicielskie dla matek bezrobotnych nie otrzymujących żadnych świadczeń z ZUS lub KRUS, ponadto wprowadzono zmianę w zakresie ustalania uprawnień do otrzymania świadczeń rodzinnych. Liczba osób, które pobierały świadczenie w 2016 roku to 13, w 2017 roku 11 osób, natomiast w 2018 roku skorzystało 15 osób. Rodziny, którym nie zostało przyznane świadczenie rodzinne z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego wynoszącego 674 zł, mogą skorzystać z ponownego przeliczenia dochodu i uzyskania uprawnienia tzw. systemem „złotówka za złotówkę”. W przypadku gdy wysokość zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca danej rodzinie, jest niższa niż 20,00 zł, świadczenia te nie przysługują.

W 2016 roku kwota świadczenia pielęgnacyjnego, która przyznawana była z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym wynosiła 1300,00 zł miesięcznie. W 2017 roku kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 1406,00 zł. Natomiast od stycznia 2018 roku kwota wynosi 1477,00 zł. Liczba rodzin pobierających świadczenie pielęgnacyjne w 2018 roku wynosi 28 rodzin.

W styczniu 2017 roku weszła w życie ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000,00 zł przysługuje bez względu na dochód matce lub ojcu dziecka jeżeli okażą się zaświadczaniem potwierdzającym ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Liczba osób, które pobrały ww. świadczenie w 2018 roku to 2 osoby.

W 2016 roku zostało wprowadzone świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500

plus”. Świadczenie przyznawane dla dzieci do 18 r. życia. W 2016 roku ze świadczenia skorzystało 682 rodziny, w 2017 roku 629 rodzin, natomiast w 2018 roku 607 rodzin. W prognozie na rok 2019 przewiduje się wzrost zrealizowanych świadczeń i kwot wydatkowania z uwagi na wchodzące zmiany od 1 lipca, gdzie świadczenie 500 plus będzie przyznawane bez kryterium dochodowego na każde dziecko.

Od lipca 2018 roku realizowane jest świadczenie Dobry Start „300 plus”. Świadczenie przyznawane na dziecko uczące się do 20 r. życia lub do 24 r. życia na dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności. Ze świadczenia skorzystało 1077 dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie udziela również wsparcia poprzez kierowanie do Centrum Integracji Społecznej w Kłodzie, które ma na celu aktywizację osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. Na przełomie lat 2016 – 2018 zmniejszyła się liczba osób skierowanych do CIS, z 5 w 2016 i w 2017 roku, do 3 w 2018 roku. W prognozie na 2019 rok planuje się utrzymanie liczby osób na tym samym poziomie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również program Karta Dużej Rodziny. Na przełomie lat 2016 – 2018 liczba wydanych kart w 2016 roku - 94, w 2017 roku – 34, w 2018 roku - 34. W prognozie na lata 2019 przewidywany wzrost wydanych Kart Dużej Rodziny z uwagi na zmianę przepisów od stycznia 2019 r., gdzie karta przysługuje wszystkim rodzinom, które miały na wychowaniu 3 dzieci.

2.4 Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia w Gminie Świąciechowa w latach 2016 – 2018 i prognoza na 2019 rok.

Na terenie gminy Świąciechowa jednostką realizującą zadania pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie. Gmina nie posiada zasobów instytucjonalnych typu: domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, noclegownie, kluby samopomocy, rodzinne domy pomocy. Podopieczni Ośrodka mają możliwość korzystania z pomocy i wsparcia powyższych instytucji na terenie powiatu i poza powiatem. Planowane jest utworzenie klubu dziecięcego oraz klubu seniora w Świąciechowie.

2.5 Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2016 – 2018 oraz prognoza na 2019 rok.

W 2016 i 2017 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świąciechowie zatrudnionych było 9 osób. W 2018 roku zatrudnionych było 11 osób. Obecnie w skład kadry

Ośrodka wchodzi: Kierownik, 3 pracowników socjalnych, 1 referent ds. świadczeń rodzinnych, 1 referent ds. funduszu alimentacyjnego, 2 referentów ds. świadczeń wychowawczych, asystent rodziny 3/4 etatu, sprzątaczką 1/3 etatu. Od 2018 roku liczba osób zatrudnionych uległa zwiększeniu, z uwagi na zastępstwo na stanowisku referent ds. funduszu alimentacyjnego oraz zwiększenie liczby etatów w dziale świadczenia wychowawcze.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia na umowę zlecenia opiekunki środowiskowe, w 2016 roku 8 osób, w 2017 roku 11 osób, w 2018 roku 12 osób. W prognozie na rok 2019 GOPS planuje utrzymać zatrudnienie na tym samym poziomie.

2.6 Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego w latach 2016 – 2018 oraz prognoza na 2019 rok.

Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej będą także systematycznie wzrastały z uwagi na wprowadzanie nowych zadań, jak również starzenia się społeczeństwa i konieczności zapewnienia opieki i wychowania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo. Na przełomie lat 2016 – 2018 wydatki wzrastały z 7 610 536,00 zł w 2016 roku, przez 9 141 209,00 zł w 2017 roku, do 9 627 626,00 zł w 2018 roku. W prognozie na 2019 rok przewiduje się wzrost wydatków w wysokości proporcjonalnej do lat poprzednich, z uwagi na wprowadzenie świadczenia 500 plus na pierwsze dziecko bez kryterium dochodowego.

2.7 Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w latach 2016 – 2018 oraz prognoza na 2019 rok.

W 2016 roku Ośrodek uzyskał wsparcie w realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach: Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2016 – asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Ośrodek uzyskał dotacje w wysokości 8 775,09 zł.

W 2017 roku Ośrodek uzyskał wsparcie w realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach: Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2017 – asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Ośrodek uzyskał dotacje od Wojewody w wysokości 4116,00 zł oraz z Funduszu Pracy 8356,00 zł.

W 2018 roku Ośrodek uzyskał wsparcie w realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach: Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2018 – asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. Ośrodek uzyskał dotacje od Wojewody w wysokości

8551,00 zł oraz z Funduszu Pracy 3363,00 zł.

W 2016 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach partnerstwa z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lesznie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lipnie i Fundacją Aktywności Lokalnej z Puszczykowa ubiegał się o dofinansowanie realizacji projektu pozakonkursowego w ramach poddziałania 7.2.1 Usługi społeczne – projekty pozakonkursowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 pod nazwą „Działamy razem z wiarą w lepsze jutro”. W ramach projektu realizowane było wsparcie dla osób starszych lub niesamodzielnych w postaci usług opiekuńczych. Projekt był realizowany do 2018 roku. Wsparcie uzyskało 9 osób.

W 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świąciechowie w partnerstwie J&C GROUP z siedzibą w Gdyni realizował projekt pn. „Kompleksowa Integracja z rynkiem pracy”. Projekt skierowany był do mieszkańców z gminy Świąciechowa, pełnoletnich, biernych zawodowo, bezrobotnych, w wieku aktywności zawodowej. Planowane działania: wsparcie psychologiczno – doradcze, certyfikowane szkolenia zawodowe, staż zawodowy. Projekt realizowany do końca 2018 roku wsparcie uzyskało 20 osób.

2.8 Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia w latach 2016 – 2018 oraz prognoza na 2019 rok.

Współpraca dotyczy wybranych usług w zakresie pomocy społecznej: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, prowadzenie placówek pomocy społecznej. Ośrodek do tej pory nie podejmował współpracy z organizacjami pozarządowymi w powyższym zakresie.

Natomiast Ośrodek współpracuje z organizacjami pozarządowymi (Stowarzyszenie ECHO w Lesznie, Związek Stowarzyszeń Bank Żywności w Lesznie, Caritas) w zakresie udzielania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD).

Ponadto w 2016 roku Ośrodek brał udział w Ogólnopolskiej Akcji „Czysty Aniołek” prowadzonej przez Stowarzyszenie „Piękne Anioły” z miejscowości Niedźwiedź, gmina Słomnik, województwo małopolskie. W 2016 roku przygotowano paczki dla 34 rodzin.

Od 2015 roku Ośrodek włącza się do akcji „Paczka pod choinkę”, której organizatorem jest Młodzieżowa Rada Gminy Świąciechowa.

W 2016 roku Ośrodek podjął współpracę z Centrum PISOP w zakresie realizacji projektu LOWES – Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, której celem było zapewnienie kompleksowego wsparcia dla środowisk lokalnych, osób, chcących rozpocząć działalność w formie

spółdzielni socjalnych czy stowarzyszeń. PISOP oferuje szereg działań edukacyjnych, szkoleniowych i biznesowych, pomoc prawną, księgową, biznesową na każdym etapie jego działalności przez tzw. okres inkubacji, który trwał rok. Niestety nie udało się uruchomić na terenie gminy Świąciechowa takiej działalności.

W 2017 roku podjęto współpracę z Centrum PISOP poprzez wytypowanie z zasobów kadrowych Ośrodka pracownika pełniącego rolę Lidera lokalnego dla Gminy Świąciechowa, który przy wsparciu Centrum PISOP z Leszna podejmował różne inicjatywy na terenie gminy Świąciechowa. Odbywały się spotkania dla organizacji pozarządowych związane z ogłoszonym przez PISOP konkursem Mikrodotacja Wielkopolska Wiara. Spotkania miały na celu przedstawienie warunków konkursu oraz nauka pisania projektu, realizacja, rozliczanie. Odbyły się warsztaty udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej skierowane dla osób starszych, poruszono tematykę: udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej wraz z ćwiczeniami praktycznymi, udar mózgu – objawy i jak udzielić pomoc, zawał serca – przyczyny, objawy i jak udzielić pomocy. Następnie zorganizowano spotkanie z dietetykiem, gdzie poruszono temat profilaktyki zdrowotnej oraz problemów związanych ze zdrowiem. Uczestnicy zwiększyli umiejętności dbania o siebie i prowadzenia zdrowego stylu życia. Skierowane do seniorów. W 2018 roku odbyły się warsztaty dla osób starszych „Bezpieczny senior”. Zorganizowane przez Komendę Miejską Policji w Lesznie wraz z Zespołem Dzielnicy w Świąciechowie.

W następnych latach GOPS planuje prowadzić dalszą edukację seniorów w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia.

3. WNIOSKI KOŃCOWE.

Ocena zasobów pomocy społecznej odzwierciedla działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świąciechowie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Rok 2019 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań, a także podejmowania nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Skuteczność i efektywność pracy Ośrodka zależy od polityki społecznej realizowanej na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym.